

1 2025

Ročník XXXI

Vydáva
Slovenská advokátska komora
Kolárska 6, 813 42 Bratislava
www.sak.sk

NEPREHLIADNITE!

KONFERENCIA ADVOKÁTOV 2025

Určovanie výšky
náhrady za stratu času
advokáta

K povinnej obhajobe
podozrivého
väzobne stíhaného v inej veci

Motivácie a prekážky
pro bono činnosti
slovenských advokátov
a advokátok

Práca nadčas
a jej charakteristiky
nielen z pohľadu judikatúry

ADVOKÁTSKA SLOVENSKÁ
KOMORA

bulletin slovenskej advokácie

bulletin slovenskej advokácie

Recenzovaný časopis pre právnu vedu a prax

Vychádza šesťkrát do roka (dvojmesačník)

reg. č. MK SR: 4161/10

ISSN 1335-1079

Vydáva Slovenská advokátska komora

Kolárska 6, 813 42 Bratislava

IČO: 30 795 141

ADVOKÁTSKA
KOMORA
SLOVENSKÁ

Redakčná rada

JUDr. Jozef Brázdil (predseda)

JUDr. Peter Kerecman, PhD. (podpredseda)

prof. JUDr. Milan Ďurica, PhD.

prof. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.

prof. JUDr. Martina Jánošíková, PhD.

doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.

doc. JUDr. Ondrej Laciak, PhD.

JUDr. Soňa Mesiarkinová

JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.

JUDr. Ondrej Mularčík

prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.

JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

JUDr. Eva Sihelníková, PhD.

JUDr. Alexander Škrinár, CSc.

prof. JUDr. Marek Števec, DrSc.

JUDr. Andrea Tomlainová, PhD., LL.M.

Redakcia

Výkonná redaktorka:

PhDr. Nadľa Ondrišová (02 204 227 28)

ondrisova@sak.sk

Administrácia:

Darina Stračinová (02 204 227 26)

darina.stracinova@sak.sk

Vizuálna koncepcia: Ing. Ladislav Blecha

Predtlačová príprava: Helondia, s. r. o.

Tlač: Printhal, s. r. o.

Objednávky bulletinu a inzercie:

Darina Stračinová (02/204 227 26)

darina.stracinova@sak.sk

Názory autorov publikovaných článkov sa nemusia zhodovať s názormi SAK a členov Redakčnej rady BSA.

Uzávierka odbornej časti: 22. 1. 2025

Uzávierka redakčnej časti: 13. 2. 2025

Číslo bolo zverejnené 19. 2. 2025

Foto na obálke: Tradičné Novoročné stretnutie právnikov sa uskutočnilo

9. januára 2025 v Bratislave.

Viac na s. 51 – 53. Foto Vladislav Zigo

bulletin slovenskej advokácie 1/2025

Obsah

AKTUÁLNE

- 2 Konferencia advokátov 2025
- 6 **ROZHOVOR**
SAK má možnosti urobiť viac pri zlepšovaní práva na Slovensku
JUDr. Peter Štrpka, PhD.
- 8 **DISKUSNÁ RUBRIKA**
Trovy konania o sťažnosti – ústavný epilóg
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

PRÁVNA TEÓRIA A PRAX

ČLÁNKY

- 12 Určovanie výšky náhrady za stratu času advokáta (2. časť)
doc. PhDr. Mgr. Peter Rosputinský, PhD.
- 21 K povinnej obhajobe podozrivého väzobne stíhaného v inej veci
JUDr. Mgr. Joachim Dušan Fraňo, LL. M. (ICCR)
- 26 Motivácie a prekážky pro bono činnosti slovenských advokátov a advokátok
JUDr. Mária Havelková, PhD.
- 33 Práca nad čas a jej charakteristiky nielen z pohľadu judikatúry.
Sú znaky ako jej prechodnosť, naliehavosť, príkaz či súhlas zamestnávateľa naďalej potrebné?
Mgr. Nikola Bezáková, PhD.

JUDIKATÚRA

- 38 Zodpovednosť advokáta za nemajetkovú ujmu spôsobenú klientovi
- 40 Vstup finančných investorov do spoločnosti predstavuje riziko pre nezávislosť advokáta
- 43 Pri zaistení smartfónu advokáta sa majú uplatniť rovnaké procesné záručky ako pri prehliadke advokátskej kancelárie

ADVOKÁCIA

SAK

- 46 Správy a udalosti
- 51 Novoročné stretnutie právnikov 2025
- 54 Zo zasadnutia Predsedníctva SAK
- 55 Pýta(j)te sa predsedníctva
- 56 Povinnosť advokáta riadne a včas informovať klienta o termíne pojednávania
- ZAHRANIČIE**
- 58 Povinnosť advokáta odmietnuť poskytnutie právnych služieb – kolízia záujmov
- 60 *Young European Lawyers Contest 2024.*
Profesionálne skúsenosti a zahraničné priateľstvá

ZAUJÍMAVOSTI

DO VAŠEJ KNIŽNICE

- 62 Ivan Markovič politik, legionár, právnik
JUDr. PhDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA
- 63 Anjeli našich kancelárií (Malé zamyslenie)
Rastislav Straka
- 64 Umelecké prostriedky v slávnych obhajobných rečiach
Michala Mudroňa (2. časť)
JUDr. Peter Kerecman, PhD.
- 67 Za Petrom Barňákom...
Richard Karkó

Pokyny pre autorov príspevkov

1. Do redakcie (**ondrisova@sak.sk**) treba poslať rukopis v elektronickej podobe (Microsoft Word), **ktorý doteraz nebol publikovaný v inom periodiku. Odborný a vedecký článok nesmie byť popisný a svojim obsahom musí byť prínosom k riešeniu aktuálnych problémov právnej praxe.**
  2. Treba uviesť meno a priezvisko autora (autorov), akademické tituly, vedecko-pedagogické tituly, prípadne vedeckú hodnosť, povolanie, adresu pracoviska a trvalého bydliska, rodné číslo, kontakty (telefónne číslo, e-mailovú adresu).
  3. Titulok príspevku má byť krátky, vecný, výstižný. Pred vlastný text treba pripojiť krátky úvod (**perex**) objasňujúci výber témy. Dlhý text je vhodné členiť medzitulkami.
  4. V texte treba dôsledne dbať na presnú identifikáciu osôb a inštitúcií. U osôb je potrebné uviesť akademické tituly, vedecko-pedagogické tituly, prípadne vedeckú hodnosť. Ak nie je známy slovenský prepis zahraničných hodností alebo ich uvedenie nie je podstatné vzhľadom na informačnú a protokolárnu potrebu, tak ich možno vynechať. Názvy zahraničných a medzinárodných inštitúcií sa uvádzajú v plnom pôvodnom názve (prípadne so skratkou v zátvorke). Ak existuje zaužívaný slovenský prepis, treba ho dôsledne používať, inak je potrebný čo najpresnejší preklad do slovenčiny.
  5. Poznámky v texte treba označovať číslom bez zátvorky a bez bodky. Pri citovaní treba uvádzať bibliografické údaje podľa nasledovnej schémy:
Priezvisko1, M. – Priezvisko2, M.: Názov diela. Prípadný podtitul. Miesto vydania : Vydavateľ, ROK, s. XY.
  6. Autor pripojí krátku **anotáciu v rozsahu do 600 znakov** vrátane medzier, v ktorej zhrnie problematiku článku, svoje stanoviská a vývody. Redakcia zabezpečí preklad anotácie do angličtiny a nemčiny.
  7. Autor tiež napíše **stručnú informáciu o svojom aktuálnom odbornom pôsobení** a prípadne o iných skutočnostiach, ktoré považuje za dôležité v súvislosti s obsahom článku. Pripojí tiež **fotografiu 290 × 343 pixelov** (rozmer 25 × 29 mm pri rozlíšení 300 dpi), ktorá bude spolu s informáciou uverejnená na prvej strane príspevku v graficky odčlenenej plôške.
  8. **Maximálny odporúčaný rozsah** odborného a vedeckého článku je 34 000 znakov vrátane medzier, čo zodpovedá cca 6 stranám v bulletine. Maximálny odporúčaný rozsah recenzie, poznámky, správy z podujatia, úvahy na aktuálnu tému a pod. je 4 500 znakov vrátane medzier. Rozsah poznámok pod čiarou nesmie prekročiť 25 % rozsahu textu. K recenzii je potrebné dodať scan obálky knihy, pričom od jej vydania by mal uplynúť maximálne 1 rok.
  9. O zaradení príspevku do konkrétneho čísla a výške autorského honoráru rozhoduje redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie. Vyslovuje sa k obsahu a forme spracovania príspevku, prípadne konzultujete s autorom možné úpravy a doplnky. Môže požiadať autora o skrátenie príspevku alebo rozdeliť dlhý článok do viacerých čísiel. Vyhradzuje si tiež právo uverejniť svoj kolektívny názor k publikovanému príspevku. **Redakčná rada posudzuje anonymizované články.**
  10. Redakcia bulletinu si vyhradzuje právo upraviť názov príspevku, medzitulky, vykonať v rukopise potrebné štylistické, jazykové a technické úpravy.
  11. Tesne pred publikovaním dostane autor svoj príspevok na odsúhlasenie redakčných zásahov a na prípadné doplnenie a aktualizáciu. Autorizovaný príspevok sa uverejní bez ďalších redakčných zásahov.
  12. Príspevky sa uverejňujú na základe písomného súhlasu autorov na osobitnom redakčnom formulári. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.
  13. **Všetky príspevky sú povinne recenzované.**
Recenzné konanie sa riadi princípmi anonymného, objektívneho posudzovania príspevkov, rešpektu k názorom autorov a takej pomoci autorom, ktorá umožní publikovanie príspevkov po ich úprave, prepracovaní alebo doplnení.
Recenzenti sú určení redakčnou radou Bulletinu slovenskej advokácie v počte zodpovedajúcom povahe príspevku. Vedecký alebo odborný príspevok však posudzujú vždy najmenej dvaja recenzenti. Posudzovatelia postupujú v recenznom konaní podľa všeobecne platných zásad na posudzovanie príspevkov zasielaných do vedeckých a odborných právnických časopisov, **postupujú objektívne a nestranné na základe vopred stanovených hodnotiacich kritérií so zohľadnením náročnosti spracovania témy, aktuálnosti, odbornej úrovne a používania odbornej terminológie, formálneho spracovania, použitia vedeckých metód spracovania, vedeckého prínosu a primeranosti rozsahu.**
Kvalita príspevku sa posudzuje najmä podľa jeho originalnosti a dôležitosti pre poznanie a rozvoj práva. Záver o chýbajúcej originalnosti alebo bezvýznamnosti príspevku musí byť podložený odkazom na už uverejnené práce alebo na skutočnosti, z ktorých vyplýva, že príspevok neprináša žiadne poznatky pre vedu alebo prax.
Recenzenti predložia recenzné posudky redakčnej rade v lehote, ktorá zodpovedá zložitosti posudzovaného textu alebo v rovnakej lehote navrhnú jeho úpravu, prepracovanie alebo doplnenie.
Požiadavky na úpravu, prepracovanie alebo doplnenie príspevku sa autorom zasielajú výlučne v mene redakčnej rady. Na úpravu, prepracovanie alebo doplnenie príspevku sa autorovi určí primeraná lehota. Po jej uplynutí redakčná rada posúdi, do akej miery autor splnil určené požiadavky a podľa výsledku rozhodne, ako naloží s príspevkom.
Po recenznom konaní o publikovaní všetkých príspevkov rozhoduje redakčná rada. Výsledok recenzného konania nezaväzuje redakčnú radu; redakčná rada však zásadne vychádza z jeho výsledku.
-

Určovanie výšky náhrady za stratu času advokáta

2. časť

doc. PhDr. Mgr. Peter Rosputinský, PhD.

Otázka náhrady za stratu času patrí pravdepodobne medzi bežné záležitosti každého advokáta pri výkone advokátskeho povolania. Je už tradične ustálené, že na túto náhradu má advokát nárok vzhľadom na stratu príležitostí na prácu na právnych kauzách alebo na získavanie nových klientov v dôsledku času stráveného cestovaním, ktoré samo osebe nie je považované za priamu prácu na právnom prípade s nárokom na odmenu za ňu. Autor článku sa zaoberá spôsobmi určovania výšky tejto náhrady, pričom poukazuje na to, že v praxi čoraz častejšie dochádza k spájaniu času stráveného cestou do miesta úkonu právnej služby s časom stráveným cestou z tohto miesta, čo má v mnohých prípadoch za následok priznanie náhrady za stratu času v nižšom rozsahu, ako pri vyčíslení tejto náhrady samostatne za obe cesty. Autor článku predkladá analýzu existujúcej právnej úpravy a poskytuje podrobné argumenty pre posúdenie správnosti oboch vyššie uvedených spôsobov určovania výšky náhrady za stratu času advokáta.

Ustanovenie § 17 ods. 1 Vyhlášky náhradu za stratu času advokátovi priznáva za každú začatú polhodinu. Citovaná špecifikácia znamená, že nárok na danú náhradu nevzniká za každú skončenú (uplynutú) polhodinu strávenú cestou, ale za každú začatú polhodinu. Vyhláška na žiadnom svojom mieste začiatok plynutia príslušnej polhodiny nešpecifikuje *expressis verbis*. Z logiky veci je zrejmé, že predmetným začiatkom počítania času je začiatok cesty z miesta sídla advokáta do miesta vykonania úkonu právnej služby. Toto je nesporným faktom, čo preukazuje zhoda v oboch vyššie uvedených prístupoch k počítaniu náhrady za stratu času. Rozdiel medzi nimi spôsobuje to, že vo Vyhláške chýba výslovné pravidlo na určovanie začiatku plynutia času stráveného cestovaním advokáta z miest realizácie úkonov právnej služby späť do miesta sídla advokáta.

V tejto súvislosti je vhodné poznamenať, že čas je „najvýznamnejšia objektívna právna skutočnosť“¹ a v práve má význam v troch rovinách,² a to ako:

- pevne stanovený čas (časový okamih), pod ktorým rozumieme najčastejšie konkrétny dátum alebo termín,
- plynúci čas, pod ktorým rozumieme najčastejšie lehotu alebo dobu,
- dovršenie určitého času, napr. dosiahnutie plnoletosti alebo inej vekovej hranice či nadobudnutie splatnosti pohľadávky.

Z hľadiska predmetu nášho záujmu je podstatná druhá významová rovina času v práve, t. j. čas plynúci, pri ktorom sa rozlišuje právnické a prirodzené rátanie času. Právnické rátanie času (tzv. *computatio civilis temporis*) je podľa kalendárnych nedeliteľných dní, mesiacov a rokov a prirodzené rátanie času (tzv. *computatio naturalis temporis*) znamená pohyblivé počítanie času od hodiny k hodine, od minúty k minúte a pod.³ Prirodzené rátanie času sa zvykne označovať aj ako *a momento ad momentum*, t. j. od danej chvíle do danej chvíle,⁴ od jedného okamihu k druhému okamihu, teda presné rátanie času⁵ alebo od okamihu, kedy časový úsek začne, do okamihu, kedy má skončiť.⁶

1 CUKEROVÁ, D.: Určovanie lehôt slovným popisom. In *Právne noviny*. 2018, [2024-03-29]. Dostupné na internete: <https://www.pravne-noviny.sk/urcovanie-lehot-slovnym-popisom>

2 Pozri napr. ILLÝOVÁ, Z.: Význam času v práve. Prednáška 18. 3. 2019. In *Právnická fakulta Univerzity Komenského*. 2019. [2024-03-29]. Dostupné na internete:

https://www.flaw.uni-ba.sk/fileadmin/praf/-Pracoviska/Katedry/KOP/-Materialny_na_cvicenia/-Vyznam_casu_v_pra-ve.pptx, s. 3.

- 3 REBRO, K.: Latinské právnické výrazy a výroky, s. 71.
- 4 Wyrok Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej Polskiej sygn. akt II KK 23/14 z 19 lutego 2014 r. [online], 2024, [cit. 26. 3. 2024]. Dostupné na internete: <https://www.sn.pl/sites/-orzecznictwo/orzeczenia3/ii%20kk%2023-14.pdf>, s. 5.
- 5 REBRO, K.: Latinské právnické výrazy a výroky, s. 39.
- 6 DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol.: Občanské právo hmotné 1 – Díl první: Obecná část. Praha: Wolters Kluwer, 2013, s. 205–208.
- 7 MINÁRIK, Š.: Komentár k Trestnému poriadku. IURA. ASPI, 2006, aktualizované k 1. 3. 2024, identifikačné číslo: (ASPI ID) LIT33264SK.
- 8 ŠTEVČEK, M. a kol.: Civilný sporový poriadok, s. 469–470.
- 9 ILLÝOVÁ, Z.: Význam času v práve, s. 5.

Uvedené spôsoby počítania času obsahujú napríklad aj ustanovenia troch najdôležitejších slovenských procesnoprávných predpisov definujúce lehoty, ktoré sa rátajú nielen na dni, týždne, mesiace a roky, ale aj na hodiny. Ide o § 63 ods. 1 Trestného poriadku, § 69 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a § 121 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Konkrétny spôsob počítania času závisí od toho, aká jednotka času je použitá na určenie konkrétneho časového obdobia (lehoty alebo doby), t. j., či ide o počítanie času v hodinách alebo v dlhších časových jednotkách. Aj keď čas a dĺžka jeho trvania v zmysle § 17 ods. 1 Vyhlášky nie je lehotou, možno – aj s odkazom na analógiu – poukázať na § 63 ods. 2 Trestného poriadku a § 69 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorých lehota určená podľa hodín začína plynúť začatím úkonu. Podľa Komentára

k Trestnému poriadku „*lehoty určené podľa hodín sa počítajú od okamihu do okamihu. Ak teda bola osoba zadržaná napríklad 10. marca o 9.30 hod., 48-hodinová lehota sa skončí o dva dni, t. j. 12. marca o 9.30 hod.*“.⁷ To isté platí pre počítanie času v civilnom procesnom práve, pretože „*ak lehota určená hodinami začne plynúť napr. o 9.40 hod. (doručenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) a jej dĺžka je stanovená na 24 hodín, lehota uplynie o 9.40 hod. nasledujúceho dňa*“.⁸ Rovnaký názor zastáva dr. Illýová, keď vo vzťahu k počítaniu času v práve vo všeobecnosti uvádza, že „*v prípade lehôt vymeraných hodinami alebo minútami platí prirodzené počítanie času – od okamihu do okamihu*“.⁹

Na základe vyššie uvedeného je nad všetky pochybnosti zrejmé, že pre Vyhláškou vymedzený čas strávený cestou do miesta realizácie úkonu právnej služby a späť z tohto miesta prostredníctvom začatých polhodín má platiť prirodzené počítanie času od okamihu do okamihu. Toto prirodzené počítanie času má prirodzený začiatok a prirodzený koniec, t. j. konkrétnu hodinu a minútu začiatku cesty z miesta sídla advokáta do miesta realizácie úkonu právnej služby a konkrétnu hodinu a minútu skončenia tejto cesty, pričom jej trvanie sa neurčuje v minútach, ale v začatých polhodinách. Rovnaké pravidlo sa uplatní pre počítanie času pri spiatocnej ceste, ktorá má svoj samostatný prirodzený začiatok a prirodzený koniec, teda konkrétnu hodinu a minútu začiatku spiatocnej cesty advokáta z miesta realizácie úkonu právnej služby do miesta sídla advokáta a konkrétnu hodinu a minútu skončenia tejto spiatocnej cesty, pričom aj jej trvanie sa určuje v začatých polhodinách. Ďalej je zrejmé, že časový okamih skončenia cesty do miesta úkonu právnej služby nie je časovým okamihom začiatku spiatocnej cesty. Tieto dva okamihy oddeľuje spravidla čas čakania na úkon právnej služby a čas trvania úkonu právnej služby. Nezriedka sa v praxi stáva, že advokát sa z miesta realizácie úkonu právnej služby vracia v iný deň, ako bol deň, kedy do daného miesta prišiel (napr. ak je z okresu na východe Slovenska a v Pezinku špecializovaným trestným súdom nariadené hlavné pojednávanie trvá niekoľko dní za sebou). Z toho nepochybne vyplýva, že v prípade cestovania advokáta na úkon právnej služby existujú v chronologickom poradí:

- okamih začiatku cesty do miesta úkonu daný konkrétnou hodinou a konkrétnou minútou,
- okamih skončenia cesty do miesta úkonu daný inou konkrétnou hodinou a inou konkrétnou minútou,
- okamih začiatku spiatocnej cesty z miesta úkonu daný inou konkrétnou hodinou a inou konkrétnou minútou,
- okamih skončenia cesty z miesta úkonu daný inou konkrétnou hodinou a inou konkrétnou minútou,

čo má za následok existenciu dvoch samostatných časových úsekov – jedného pre cestu tam a druhého pre cestu späť. Každý z týchto dvoch časov plynie ako súvislý (nepretržitý) čas, tzv. *tempus continuum*. Pravidlá prirodzeného rátania času neumožňujú dané dva časy spojiť do jedného spoločného časového úseku, pretože okamih začiatku spiatocnej cesty

Doc. PhDr. Mgr. Peter Rosputinský, PhD.,
absolvent Právnickej fakulty Univerzity
Mateja Bela v Banskej Bystrici (2004).

Je advokát a aktuálne pôsobí ako vysokoškolský učiteľ na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

z miesta úkonu začína bezpochyby v úplne inú hodinu a minútu, ako bol okamih skončenia cesty do miesta úkonu.

Vyššie uvedené úvahy platia bez rozdielu pre všetky cesty na úkony právnej služby. Dĺžka ich trvania z hľadiska počtu polhodín je nepodstatná, t. j. aj keby šlo o úkon realizovaný v mieste blízkom miestu sídla advokáta (napr. vzdialenom len desať minút od sídla advokáta). Platí totiž, že cesta na úkon právnej služby začne prvou sekundou v rámci konkrétnej polhodiny a skončí buď do 30 minút v prípade blízkeho miesta vykonania úkonu právnej služby alebo skončí v rámci inej polhodiny v prípade vzdialenejšieho miesta vykonania úkonu právnej služby či časovo dlhšej cesty do daného miesta. Takto raz skončená polhodina nemôže byť znova začatá či „spokračovaná“ a cesta z úkonu právnej služby zakladá vždy novú polhodinu, ktorá má svoj samostatný začiatok v rámci úplne novej polhodiny. Tento výklad je nielen gramatickým, ale aj logickým, pretože je nad všetky pochybnosti zrejmé, že okamih odchodu z miesta úkonu právnej služby nie je a nemôže byť súčasťou jednej a tej istej a už raz začatej a skončenej polhodiny, ktorá prebiehala cestou smerom do miesta realizácie úkonu právnej služby. Časové úseky v rámci oboch ciest trvajú v samostatne začatých, samostatne plynúcich a samostatne ukončovaných polhodinách.

V neposlednom rade je vhodné dodať, že § 17 ods. 1 Vyhlášky nezmieňuje možnosť prerušenia plynutia už raz začatej polhodiny či jej „spočívanie“, a teda zastávame názor, že nie je možné príslušnú polhodinu skončenú dokončením príslušnej cesty do miesta vykonania úkonu právnej služby znova „spokračovať“ v iný časový okamih. Predmetné ustanovenie Vyhlášky na základe vyššie predostretých argumentov neumožňuje spojiť okamih skončenia cesty tam s okamihom začiatku spiatocnej cesty v jednej a tej istej polhodine, a teda ani cestu tam s cestou späť do jedného časového úseku meraného polhodinami spôsobom, ako keby tieto polhodiny neboli oddelené. Opak by vytváral, podľa nášho názoru, právny a aj faktický nezmysel. Demonštrovať to možno na situácii, kedy by napríklad:

- a) cesta do miesta úkonu začala o 7.00 hod. v mieste A,
- b) cesta do miesta úkonu skončila o 8.15 hod. v mieste B,
- c) pojednávanie na súde v mieste B trvalo od 8.30 hod. do 10.45 hod.,
- d) cesta z miesta úkonu začala o 11.00 hod. v mieste B a
- e) cesta z miesta úkonu skončila o 12.15 hod. v mieste A.

Podľa prvého prístupu a prirodzeného počítania času by cesta tam trvala od 7.00 hod. do 8.15 hod., t. j. 75 minút, teda tri začaté polhodiny (prvá od 7.00 hod. do 7.30 hod., druhá od 7.30 hod. do 8.00 hod., tretia od 8.00 hod. do 8.15 hod.), a cesta späť by trvala od 11.00 hod. do 12.15 hod., t. j. iných 75 minút, teda tri iné začaté polhodiny (prvá od 11.00 hod. do 11.30 hod., druhá od 11.30 hod. do 12.00 hod., tretia od 12.00 hod. do 12.15 hod.).

Podľa druhého prístupu a spojenia trvania oboch ciest by cesta tam a späť trvala 75 minút + 75 minút, t. j. 150 minút alebo päť polhodín, a to s tým, že (i) prvá polhodina by trvala od 7.00 hod. do 7.30 hod.; (ii) druhá polhodina by trvala od 7.30 hod. do 8.00 hod.; (iii) štvrtá polhodina by trvala od 11.15 hod. do 11.45 hod.; (iv) piata polhodina by trvala od 11.45 hod. do 12.15 hod.; no (v) tretia polhodina by začala plynúť o 8.00 hod. a mala by trvať do 11.15 hod., čo by z hľadiska prirodzeného rátania času znamenalo jej trvanie v rozsahu 3 hodín 15 minút, čo je zjavne nezmyselné. Ako bolo citované vyššie, lehota určená hodinami skončí uplynutím 60. minúty konkrétnej hodiny, a teda v našom prípade každá polhodina cesty tam alebo cesty späť uplynie (skončí) buď uplynutím 30. minúty alebo minútou dokončenia cesty (dorazenia do miesta A alebo miesta B).

Kedže náhrada za stratu času sa určuje v polhodinách, aj s prihliadnutím na vyššie citované právne názory nie je možné pre kvantifikovanie (meranie, určovanie) daných polhodín použiť iné ako prirodzené rátanie času. Navyše, spájanie dvoch rôznych a ešte k tomu od seba oddelených časových úsekov do jednej a tej istej polhodiny je v rozpore s vymedzením polhodiny ako časového úseku tvoriaceho 1/48 stredného slnečného dňa ako jeden ucelený, súvislý a neprerušovaný časový úsek. Nehovoriac o tom, že pre takéto spájanie nie je v normatívnom vyjadrení § 17 ods. 1 Vyhlášky žiadny základ, a to ani s prihliadnutím na sledovaný účel náhrady za stratu času.

Ide totiž o to, že ak by malo platiť, že „čas strávený cestou do miesta, kde sa má úkon právnej služby poskytnúť, a čas strávený cestou späť do sídla advokáta je potrebné vnímať ako ucelený časový úsek, ktorý sa viaže na poskytnutie právnej služby“.¹⁰ tak potom všetky

¹⁰ Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 311/2013-7 z 30. 5. 2013, s. 13 – 14.

cesty advokáta vykonané pri poskytovaní právnych služieb v rámci jednej právnej veci (napr. jedného súdneho, správneho či trestného konania) by mali byť spočítané do jedného časového úseku, pretože iba takto a výlučne iba takto bude dosiahnutý cieľ, aby advokátovi nebol nahradený aj časový úsek, ktorý nestratil cestovaním v súvislosti s poskytovaním právnych služieb. Takýto spôsob kvantifikovania náhrady za stratu času by vlastne bol tretím prístupom. Inými slovami, aj pri druhom nami skúmanom prístupe k vyčíslňovaniu náhrady za stratu času môže dochádzať (a často aj dochádza) k nahrádzaniu určitého časového úseku, ktorý nebol reálne strávený cestovaním. Pre to, aby sa tomuto zabránilo, bolo by nevyhnutné aplikovať tretí prístup spočívajúci v tom, že orgán rozhodujúci o náhrade za stratu času advokáta spočíta časy trvania všetkých ciest, ktoré boli uskutočnené v rôznych dňoch, týždňoch, ba možno dokonca aj mesiacoch alebo rokoch do jedného časového úseku. Ak by sa napríklad jedno pojednávanie uskutočnilo povedzme 1. 12. 2023 a druhé 29. 2. 2024 a cesta jedným smerom by trvala napr. 35 minút, potom pri súčte všetkých štyroch ciest do jedného časového úseku by ich výsledné trvanie bolo 140 minút, t. j. päť polhodín, pričom tretia polhodina by prebehla čiastočne v roku 2023 (v rozsahu 10 minút) a čiastočne v roku 2024 (v rozsahu 20 minút).

Ak má byť správnu aplikáciou § 17 ods. 1 Vyhlášky spočítanie času cesty do miesta B uplynutého dopoludnia s časom cesty z miesta B uplynutým popoludní do jednej a tej istej polhodiny (napríklad z dôvodu účasti na jednom úkone právnej služby), potom z hľadiska tvrdeného účelu daného prístupu by malo ísť o situáciu v zásade rovnakú aj pre cesty uskutočnené v rôznych dňoch, týždňoch, mesiacoch i rokoch. Dôvodom pre takéto spojenie časových úsekov dvoch ciest uskutočnených v rôznych dňoch či mesiacoch by mala byť aplikačná precíznosť pri dosahovaní účelu náhrady za stratu času advokáta – t. j. nenahradíť advokátovi žiadny čas, ktorý nestrávil cestovaním v súvislosti s poskytovaním právnych služieb. Ak teda konajúci orgán mieni nahrádzať stratu času v rozsahu výlučne „čistého času“ stráveného cestou, tak potom by malo byť úplne irelevantné, kedy presne jednotlivé cesty prebehli. A ak by malo byť právne správne spojenie dopoludňajšej cesty s popoludňajšou cestou, potom by nemalo byť prekážkou ani spojenie ciest v rôznych dňoch, týždňoch, mesiacoch a rokoch do jedného časového úseku, a teda spojenie ciest nielen v rámci jedného úkonu, ale aj úkonov viacerých.

Podľa dostupných údajov však k takémuto spôsobu nahrádzaniu čistého času v praxi nedochádza, čo vo svojej podstate zásadne nahľadáva dojem aplikačnej správnosti druhého prístupu a najmä súdmi tvrdený účel tohto prístupu v podobe nenahrádzania času, ktorý advokát nestrávil cestovaním do a z miest realizácie úkonov právnej služby. Ak by sme si vzali situáciu, že cesta medzi miestom A a miestom B trvá 65 minút a vo veci by boli vykonané tri pojednávania, potom advokát precestoval $[65 \times 2 \times 3]$ minút čistého času, t. j. 390 minút, čo predstavuje 13 polhodín. Podľa druhého prístupu však súdy rozhodujú tak, že spočítajú trvanie ciest na jednotlivé pojednávania samostatne, čo znamená $65 \times 2 = 130$ minút, t. j. päť polhodín, a to vynásobia počtom pojednávanií – v našom príklade tri, čo predstavuje 15 polhodín. A teda v tejto konkrétnej situácii by súd nahradil advokátovi dve polhodiny, ktoré reálne fyzicky nestrávil cestovaním, pričom by svoje rozhodnutie zdôvodňoval – paradoxne rozporuplne – tým, že cestu tam a cestu späť na každé pojednávanie spočítal do jednej cesty, aby advokátovi priznal náhradu za stratu len toho času, ktorý strávil cestovaním.

Hoci doterajšia súdna a iná aplikačná prax pri § 17 ods. 1 Vyhlášky nepoužíva tretí prístup vyčíslňovania náhrady za stratu času advokátov, možno z neho vyvodíť zásadnú myšlienku, ktorá má svoj účinok aj pre objavujúci sa druhý prístup a jeho pravdepodobný hlavný dôvod rozširujúceho sa používania. Ide o to, že aj v rámci tretieho prístupu vzniká priestor pre situácie, že dôjde k náhrade za stratu času, ktorý nebol reálne strávený cestovaním. Uvedené znamená, že je nesporným, že samotné znenie § 17 ods. 1 Vyhlášky slovným spojením „za každú začatú polhodinu“ predpokladá, že advokátovi bude v nejakom rozsahu nahradený aj čas, ktorý reálne nestrávil cestovaním, čoho si nepochybne musel byť vedomý aj normotvorca (autor Vyhlášky). V opačnom prípade by Vyhláška obsahovala iné normatívne znenie určenia pre výšky náhrady za stratu času, či už napríklad v podobe skončenej polhodiny alebo alikvotnej časti z poslednej polhodiny strávenej cestovaním.

Analógia práva ako pomôcka pri identifikovaní obsahu § 17 ods. 1 Vyhlášky

Ako bolo konštatované v úvode tohto článku, náhrada za stratu času strateného cestovaním pri výkone povolania je inštitút, ktorý sa používa vo vzťahu k niekoľkým kategóriám osôb. Nejde teda o nejakú špeciálnu právnu úpravu typickú len pre oblasť „advokátskeho práva“. Tento inštitút sa aplikuje okrem iného aj na notárov, znalcov, tlmočníkov, prekladateľov či patentových zástupcov, a to vždy za čas strávený cestou osoby patriacej do jednej z vymenovaných skupín do vymedzeného miesta vykonania nejakého úkonu a späť. Príslušné právne úpravy iných režimov v zásade korešpondujú právnej úprave podľa Vyhlášky, resp. vo vzťahu k vymedzeniu cesty tam a cesty späť a vo vzťahu k slovnému spojeniu „za každú aj začatú“ (pol)hodinu sú s ňou zhodné.

Z hľadiska nami skúmanej problematiky je užitočné poukázať na § 19 ods. 2 vyhlášky č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého patrí notárovi náhrada za stratu času za čas strávený cestou do miesta konania notárskeho úkonu a späť za každú, aj začatú polhodinu. Ide totiž o to, že jeden z komentárov k tomuto ustanoveniu výslovne uvádza, že „náhradu treba vypočítavať osobitne za čas strávený cestou do miesta vykonania notárskeho úkonu a osobitne za cestu späť. Ak teda cesta tam trvala napríklad 15 minút a cesta späť 10 minút, notárovi patrí náhrada vo výške $2 \times 3,32^{11}$ eura“. ¹² Zastávame názor, že pri rovnakom normatívnom vymedzení určovania výšky náhrady za stratu času v režime „advokátskeho práva“ a „notárskeho práva“ je citovaný právny názor legitímnym a použiteľným dôkazom o správnosti našich vyššie prezentovaných úvah. Ak má byť teda náhrada za stratu času notárov počítaná samostatne pre cestu tam a späť, niet najmenšieho dôvodu pre odlišný postup v prípade advokátov, ak právny základ týchto náhrad má totožné vyjadrenie v príslušných odvetvových právnych predpisoch.

Pomerne časté je rozhodovanie o náhradách za stratu času vo vzťahu k znalcom, kedy sa v judikatúre možno stretnúť – rovnako ako pri náhradách za stratu času advokátov – s nejednotnou praxou a rozhodovaním buď podľa prvého prístupu alebo druhého prístupu. Pravdepodobne z dôvodu značne nižšej sumy tejto náhrady u znalcov (3,32 eura) a skutočnosti, že sa priznáva za každú aj začatú hodinu, je tejto otázke v odôvodňovaní súdnych rozhodnutí venovaná podstatne menšia pozornosť v porovnaní s advokátskou náhradou za stratu času, a teda je ešte komplikovanejšie v príslušnom súdnom rozhodnutí bez poznania dotknutého vyúčtovania znalca identifikovať, ktorý z dvoch nami skúmaných prístupov bol napokon aplikovaný.

Ako ďalšiu pomôcku pri hľadaní správneho obsahu a významu § 17 ods. 1 Vyhlášky je možné použiť ďalšie právne predpisy, ktoré obsahujú výraz polhodina, a analyzovať, akým spôsobom pristupujú k tomuto výrazu a ako počítajú plynutie času v jej rámcoch. Zmieniť možno v praxi pomerne často a jednotne využívanú právnu úpravu týkajúcu sa prestávok na dojčenie podľa zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (a podľa iných právnych predpisov, ktoré obsahujú obdobnú právnu úpravu napr. vo vzťahu k policajtkám, sudkyniam či prokurátorkám). Podľa § 107 ods. 2 Zákonníka práce patria matke, ktorá pracuje po určený týždenný pracovný čas, na každé dieťa do konca šiesteho mesiaca jeho veku dve polhodinové prestávky na dojčenie a v ďalších šiestich mesiacoch jedna polhodinová prestávka na dojčenie za zmenu. Tieto prestávky možno zlúčiť a poskytnúť na začiatku alebo na konci pracovnej zmeny. Ak pracuje po kratší pracovný čas, ale aspoň polovicu určeného týždenného pracovného času, patrí jej len jedna polhodinová prestávka na dojčenie, a to na každé dieťa do konca šiesteho mesiaca jeho veku. Z uvedenej právnej úpravy vyplývajú dve zřejmé skutočnosti:

- a) v prípade polhodinovej prestávky na dojčenie ide o jeden ucelený a neprerušovaný časový úsek vymedzený podľa princípu prirodzeného počítania času, t. j. jednu polhodinovú prestávku nemožno rozdeliť na dve štvrt hodinové prestávky či tri desaťminútové prestávky,
- b) možnosť zlúčenia dvoch polhodinových prestávok do jednej hodinovej prestávky možno urobiť na základe výslovného zákonného splnomocnenia.

Teda aj z dikcie Zákonníka práce ohľadne pojmu polhodina a jeho významu, výkladu a aplikácie vyplýva, že ide o 1/48 stredného slnečného dňa, čo korešponduje definíciou

11 S účinnosťou od 1. 1. 2024 došlo k zvýšeniu tejto sumy na 10 eur.

12 Komentár k Vyhláške o odmenách a náhradách notárov. IURA. ASPI, 2009, aktualizované k 1. 3. 2024, identifikačné číslo: (ASPI ID) LIT34692SK.

pojmu polhodina a nami vyššie prezentovaným úvahám o výklade a aplikácii tohto pojmu na účely advokátskych náhrad za stratu času. Analogicky, k zlučovaniu polhodinových prestávok na dočtenie by bolo možné prirovnať zlučovanie časových úsekov ciest advokáta do miesta úkonu a späť, avšak len a len za podmienky výslovného dovolenia takéhoto zlučovania vo Vyhláške. Bez takéhoto dovolenia by nebolo možné zlučovať ani polhodinové prestávky na dočtenie, a tieto by museli byť poskytované osobitne. A keďže Vyhláška obdobné zmocnenie neobsahuje, aj z tohto dôvodu tvrdíme, že zlučovanie ciest do miesta úkonu a z miesta úkonu do jedného časového úseku nemá právny základ.

V neposlednom rade dodávame, že rovnako, ako to uvádzame vyššie vo vzťahu k advokátskej náhrade za stratu času, s pojmom polhodina v zmysle neprerušeného časového obdobia v trvaní 30 minút uvažujú aj iné právne predpisy, napr. vo vzťahu:

- a) k polhodinovej prestávke na odpočinok a jedenie u prokurátorov (§ 34 ods. 3 zákona č. 154/2001 Z. z.),
- b) k zotrúvaní pri pacientovi (Katalóg zdravotných výkonov podľa prílohy nariadenia vlády SR č. 776/2004 Z. z.),
- c) k určeniu času na osobnú hygienu po prebudení a pred uložením na spánok (§ 7 ods. 3 vyhlášky č. 526/2007 Z. z.),
- d) k meraniu emisných limitov (§ 34 ods. 1 vyhlášky č. 248/2023 Z. z.).

Sumarizujúc iné časti právneho poriadku Slovenskej republiky, ktoré obsahujú pojem polhodina, dospievame k záverom, že v prvom rade platí pre určovanie jej plynutia prirodzené počítanie času a v druhom rade, že akékoľvek spájanie dvoch polhodín je možné výlučne vtedy, ak to príslušný právny predpis výslovne upravuje (dovoľuje).

Záver

Otázka náhrady za stratu času advokáta pri poskytovaní právnych služieb je priamo spojená s výkonom tohto povolania, a to v porovnaní s ostatnými právnickými profesiami v asi najvýraznejšom rozsahu. Jej riešenie je prítomné v oblasti civilného, obchodného, správneho i trestného práva, a teda ide o častú otázku z hľadiska jej výskytu v praxi, ktorá by mala byť rozhodovaná jednotným spôsobom, čo sa však posledné roky preukázateľne nedeje.

Ustanovenie § 17 ods. 1 Vyhlášky o tom, že pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu, podľa recentnej judikatúry pripúšťa dva spôsoby aplikácie. Prvý – historicky starší – vychádza zo samostatného počítania času stráveného advokátom cestou do miesta úkonu a cestou z tohto miesta so samostatným vyjadrením dĺžky trvania daného času v samostatnom počte polhodín pre cestu každým smerom. Druhý prístup prináša zmenu spočívajúcu v spojení trvania oboch ciest do jedného časového úseku, z ktorého je potom následne určený jeden spoločný počet polhodín vyjadrujúci dĺžku trvania cesty tam spolu s cestou späť. Z dostupnej rozhodovacej praxe vyplýva, že pre odklon od prvého prístupu smerom k druhému prístupu existuje iba jedno odôvodnenie, a to zámer nenahradieť advokátovi časový úsek, ktorý reálne nestrávil cestovaním v súvislosti s poskytovaním právnej služby. Teda možno konštatovať, že pri druhom prístupe je snaha odôvodniť ho založená na teleologickom výklade, pretože zmyslom (*ratio legis*) inštitútu náhrady za stratu času je naozaj kompenzácia času strateného cestovaním advokáta na úkony a z úkonov právnej služby.

Článok analyzuje § 17 ods. 1 Vyhlášky nielen z hľadiska uvedeného druhu výkladu, ale aj všetkých ostatných dostupných výkladov. Základom predkladanej analýzy je jazykový (gramatický) a logický výklad doplnený systematickým výkladom. Predkladanými myšlienkovými postupmi, pomocou ktorých objasňujeme význam právneho pravidla obsiahnutého v § 17 ods. 1 Vyhlášky, sme dospeli k záverom, že:

- a) pojem polhodina znamená jeden súvislý a neprerušovaný časový úsek, t. j. nejde a nemôže ísť o celok dvoch (alebo dokonca viacerých) kratších časových úsekov trvajúcich v sumárnom súčte 30 minút,

- b) pre počítanie času v rámci polhodiny platí a má platiť prirodzené počítanie času od okamihu do okamihu, a to nielen vo všeobecnosti v rámci právneho poriadku – čoho dôkazom sú mnohé v článku zmieňované situácie, ale aj pri počítaní času v rámci advokátskej náhrady za stratu času,
- c) raz začatá polhodina môže už iba skončiť a nemôže znova začať, aby následne znova skončila,
- d) časový okamih začiatku spiatočnej cesty advokáta z miesta realizácie úkonu právnej služby začína v iný časový okamih, ako bol okamih skončenia cesty do miesta realizácie úkonu právnej služby, čo pri súčasnom znení § 17 ods. 1 Vyhlášky znamená, že tieto okamihy nemôžu nikdy nastať v rámci jednej a tej istej polhodiny,
- e) pre spojenie cesty tam a cesty späť niet žiadneho právneho základu nielen v § 17 ods. 1 Vyhlášky, ale ani v žiadnom inom právnom predpise platnom a účinnom na území Slovenskej republiky,
- f) ak sa cesty tam a cesty späť nespájajú do jednej spoločnej cesty pri určení výšky náhrady za stratu času u notárov (a prípadne u znalcov a iných povolání), nie je právne správne (a právne možné) takéto cesty spájať u advokátov, ak normatívne vyjadrenie určenia výšky náhrady za stratu času u všetkých daných povolání má rovnaké právne vyjadrenie v príslušných právnych predpisoch (opak by vlastne znamenal diskriminačnú aplikáciu práva u advokátov v porovnaní s notármi, znalcami či inými dotknutými kategóriami osôb).

Na základe citovaných záverov konštatujeme, že výklad a aplikácia § 17 ods. 1 Vyhlášky v rámci druhého prístupu nemá oporu v jazykovom, logickom a systematickom výklade, a že obsahu, zneniu, významu a cieľu § 17 ods. 1 Vyhlášky právne správnejšie korešponduje prvý prístup. Ak vezmeme do úvahy teleologický výklad, potom je nesporné, že pri druhom prístupe síce dochádza k zníženiu rozsahu času, ktorý je advokátom nahradzovaný, hoci ho v skutočnosti nestrávil cestovaním, avšak uskutočňuje sa to:

- a) v rozpore s vyššie uvedenými argumentmi a bez výslovného zmocnenia v právnom poriadku,
- b) spôsobom, pri ktorom vonkoncom nie je vylúčené, že sa advokátom nenahradí aj čas, ktorí títo reálne nestrávil cestovaním do miest úkonov právnej služby a z nich späť do svojich sídel napriek tomu, že tu existuje tretí prístup, ktorý stojí na rovnakých základoch ako prístup druhý, no tento nie je vôbec aplikovaný, hoci najviac zužuje rozsah nahrádzaného strateného času na čistý čas strávený cestovaním advokátov, čo predznamenáva, že teleologické východisko druhého prístupu je aplikované buď nedostatočne alebo nedôsledne, t. j. nesprávne,
- c) v zjavnom opomenutí nesporného faktu, že samotné znenie § 17 ods. 1 Vyhlášky predpokladá, že advokátom bude nahrádzaný aj čas, ktorý títo nestrávil cestovaním, pretože slovné spojenie „začatá polhodina“ zjavne zahŕňa aj 29 minút po ukončení cesty v prvej minúte príslušnej polhodiny, a teda nahradených bude aj 29 minút času, hoci cesta v danej polhodine bude fyzicky trvať iba jednu jej tridsatinu (teda jednu minútu).

Konštatujeme, že predovšetkým z vyššie naposledy uvedeného písm. c) vyplýva, že samotné znenie § 17 ods. 1 Vyhlášky oslabuje význam účelu, na ktorom je vystavaný druhý prístup, a že pri interpretácii a aplikácii § 17 ods. 1 Vyhlášky nemá a nemôže mať teleologické východisko primárne postavenie, a to už vôbec nie aplikované spôsobom, ktorý by potláčal, ba dokonca negoval jazykový alebo logický výklad § 17 ods. 1 Vyhlášky a najmä v ňom zakotvený princíp prirodzeného počítania času.

Z opatrnosti považujeme za nevyhnutné dodať, že v článku prezentovaný a dosiaľ v praxi neaplikovaný tretí prístup pri kvantifikovaní náhrady za stratu času advokátov – teda spočítanie všetkých časov všetkých ciest advokáta v jednom konaní do jedného časového úseku vyjadreného v minútach a až následne z neho vyvodený príslušný počet polhodín (t. j. vydelením celkového súčtu času číslom 30 [minút]) – je, rovnako ako druhý prístup, nesprávny a nemá žiadnu oporu v jazykovom, logickom a systematickom výklade § 17 ods. 1 Vyhlášky.

Pre úplnosť sa azda ako posledná poznámka vyžaduje reakcia na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 311/2013-7 z 30. 5. 2013, podľa ktorého nie je

v rozpore so znením § 17 ods. 1 Vyhlášky ani s jeho účelom, „ak okresný súd v tejto veci dospel k záveru, že pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, sa čas strávený na mieste výkonu úkonu právnej služby a čas strávený späť neposudzuje samostatne, teda ako dva samostatné časové úseky, ale posudzuje sa ako celkový čas, ktorý advokát strávil cestou v súvislosti s poskytnutím úkonu právnej služby mimo svojho sídla“. V prvom rade Ústavný súd Slovenskej republiky nevysslovil právny názor, že iba tento (druhý) prístup je právne správny a neuviedol žiadnu právnu argumentáciu, podľa ktorej by § 17 ods. 1 Vyhlášky umožňoval prerušenie plynutia začatej polhodiny, „spočívanie“ už začatej polhodiny či „spokračovanie“ začatej a skončenej polhodiny. Taktiež Ústavný súd Slovenskej republiky nekonštatoval, že pre plynutie polhodiny podľa § 17 ods. 1 Vyhlášky platí nejaká výnimka z pravidla prirodzeného počítania času.

Ide o pomerne zaujímavú situáciu, pravdepodobne podľa všetkého zatiaľ s následkom, že ústavne udržateľným spôsobom sú aplikovateľné tak prvý prístup, ako aj druhý prístup určovania náhrady za stratu času advokátov. Obdobná (podľa nášho názoru paradoxná) situácia krátko existovala aj pri náhrade za stratu času stráveného cestovaním advokátskeho koncipienta, kedy Ústavný súd Slovenskej republiky najprv konštatoval, že jedným svojím skorším uznesením v roku 2020 síce aproboval právny názor súdu prvej inštancie o nepriznaní náhrady za stratu času stráveného cestou advokátskeho koncipienta s tým, že (i) ide o jeden z možných a prípustných výkladov; (ii) neustálil jednoznačný právny názor v tejto veci; (iii) pripustil benevolentnejší výklad Vyhlášky (viď bod 20. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 60/2023-26 z 11. 5. 2023), no následne v roku 2023 výslovne uviedol, že (i) predmetný reštriktívny výklad nepovažuje za správny; (ii) úkon substitučne povereného advokátskeho koncipienta je úkonom advokáta a zo žiadnych advokátskych predpisov nevyplýva výnimka pre nepriznanie náhrady za stratu času v prípade ciest realizovaných advokátskym koncipientom (viď body 23. a 24. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 60/2023-26 z 11. 5. 2023).

Na základe uvedeného príkladu z rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky nemožno vylúčiť, že otázka náhrady za stratu času advokátov bude predmetom rozhodovania Ústavného súdu Slovenskej republiky ešte raz a s podrobnejším zohľadnením hľadísk relevantných pre interpretáciu a aplikáciu § 17 ods. 1 Vyhlášky, ktorá bude základom pre neskoršiu jednotnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov v otázke skúmanej v tomto článku. ■

RESUMÉ

Určovanie výšky náhrady za stratu času advokáta (2. časť)

Podľa aktuálnej právnej úpravy je pre ustálenie výšky náhrady za stratu času advokáta rozhodujúci pojem „začatá polhodina“. Článok predkladá argumenty, že spájanie dvoch od seba oddelených časových úsekov do jednej a tej istej polhodiny je v rozpore s vymedzením polhodiny ako jedného uceleného a neprerušeneho časového úseku, a pre takéto spájanie nie je v platnej právnej úprave žiadny základ. Navyše, ak sa cesty tam a späť nespájajú do spoločnej cesty pri určení výšky náhrady za stratu času u notárov (a iných povolání), nie je právne správne takéto cesty spájať u advokátov, ak normatívne vyjadrenie určenia výšky náhrady za stratu času u všetkých daných povolání má rovnaké, resp. temer rovnaké normatívne vyjadrenie. Opak znamená diskriminačnú aplikáciu práva u advokátov. Článok napokon poukazuje, že ani v rámci druhého prístupu k určovaniu výšky náhrady za stratu času nedochádza k nahradzovaniu výlučne len tzv. čistého času stráveného cestovaním a že samotné znenie § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. slovným spojením „za každú začatú polhodinu“ predpokladá, že advokátovi bude v nejakom rozsahu nahradený aj čas, ktorý reálne cestovaním nestrávil. V dôsledku toho pri interpretácii a aplikácii § 17 ods. 1 označenej vyhlášky nemôže mať teleologické východisko primárne postavenie, už vôbec nie aplikované spôsobom potláčajúcim alebo negujúcim jeho jazykový a logický výklad a princíp prirodzeného počítania času.

SUMMARY

Calculating a Lawyer's Time Loss Compensation (Part 2)

Under the current legislation, the concept of "time split into half-hours" or "every half hour" is decisive in calculating the amount of a lawyer's time loss compensation. The article sets out arguments that combining two separate periods of time into one and the same half-hour is in conflict with the definition of a half-hour as one continuous and uninterrupted period of time, and that there is no basis for such combining in applicable legal rules. Moreover, if the time spent travelling from A to B and back is not combined into a single travel in determining the time loss compensation with respect to notaries (and other professions), it is not legally correct to combine such travels with respect to lawyers if the normative definition for calculating the time loss compensation for all the professions in question has the same, or nearly the same normative basis. Anything to the contrary represents discriminatory application of law to lawyers. Finally, the article points out that even if the second approach to calculating the amount of the time loss compensation is applied, it is not solely and only the so-called time spent travelling which is to be compensated, and that the expression "time split into half-hours" or "every half hour" in Section 17(1) of Regulation No. 655/2004 Coll. assumes that a lawyer will be compensated to some extent also for the time he or she did not actually spend travelling. Consequently, the teleological basis cannot be of primary importance in the interpretation and application of Sec. 17(1) of the above-mentioned Regulation, let alone applied in such a way as to override or negate its linguistic and logical interpretation and the principle of the natural calculation of time.

ZUSAMMENFASSUNG

Bestimmung des Entschädigungsbetrages für Zeitverlust/Zeitaufwand des Rechtsanwaltes (2. Teil)

Nach der aktuellen Rechtsregelung ist für die Bestimmung der Höhe der Entschädigung für Zeitverlust/Zeitaufwand eines Rechtsanwaltes der Begriff „die begonnene Halbstunde“ maßgebend. Im Artikel werden Argumente präsentiert, nach denen die Verschmelzung von zwei voneinander getrennten Zeitabschnitten in eine und dieselbe Halbstunde der Definition der Halbstunde als geschlossenen und ununterbrochenen Zeitabschnitts widerspricht und für eine solche Verschmelzung in der geltenden Rechtsregelung keine Grundlage vorliegt. Zudem, wenn die Fahrten hin und zurück bei Festsetzung der Höhe der Entschädigung für Zeitaufwand bei Notaren (und bei anderen Berufen) in eine gemeinsame Fahrt nicht verschmolzen werden, es ist rechtlich unkorrekt, solche Fahrten bei Rechtsanwälten zusammenzuschließen, falls die normative Darstellung des Zeitaufwandbetrages bei allen anderen betreffenden Berufen normativ gleich bzw. fast gleich dargestellt wird. Der Gegensatz bedeutet eine diskriminierende Anwendung dieses Rechtes bei Rechtsanwälten. Im Artikel wird schließlich hingewiesen darauf, dass es auch bei der zweiten Festsetzungsart der Entschädigung für Zeitaufwand nicht lediglich zur Entschädigung für einen reinen Zeitverlust bei einer Fahrt selbst kommt und dass im Wortlaut der Bestimmung § 17 Absatz 1 der Verordnung Nr. 655/2004 der Gesetzsammlung bei der Wortwendung „für jede begonnene Halbstunde“ vorgesehen wird, dass ein Rechtsanwalt Entschädigung in einer bestimmten Höhe auch für die Zeit, die er in Wirklichkeit bei der Fahrt nicht verbracht hat, bekommt. Demzufolge kann bei der Auslegung und Anwendung des § 17 Absatz 1 der bezeichneten Verordnung der teleologische Ausgangspunkt keine primäre Stellung haben und schon gar nicht durch eine solche Anwendung, bei der seine sprachliche oder logische Auslegung und der Grundsatz der natürlichen Zeitberechnung unterdrückt und negiert wird.

Bulletin slovenskej advokácie

CENNÍK INZERCIE platný od 1. 1. 2025

Charakteristika

Bulletin slovenskej advokácie je **odborný recenzovaný časopis pre právnu vedu a prax** vydávaný Slovenskou advokátskou komorou.

Periodicita: dvojmesačník (6 čísel ročne)

Formát: A4 (210 × 297 mm)

Rozsah: 64 – 96 strán + obálka

Podklady inzerátov

v elektronickej podobe musia byť definitívne spracované pre tlač vo formátoch EPS, PDF, JPG, TIF... a spĺňať **technické parametre:** nedegradované fotografie s rozlíšením cca 300 dpi, farebnosť CMYK, texty v krivkách. Pri osobitnej požiadavke na vernosť reprodukcie musí inzerent dodať nátláčok. Materiál na vkladajú inzerciu si zabezpečí inzerent a doručí ho na adresu, ktorú mu oznámi redakcia. Inzerent zodpovedá za obsah inzerátu i za kvalitu podkladov.

Ceny inzercie

Vnútorne strany

– vid' obrazové schémy

2./3. strana obálky – 600 eur

rozмеры: 210 × 297 mm

(+ 3 mm dookola na orez)

Farebnosť inzerátu nerozhoduje.

4. strana obálky – 1 200 eur

rozмеры: 210 × 297 mm

(+ 3 mm dookola na orez)

Farebnosť inzerátu nerozhoduje.

Vkladaná inzercia – 0,10 eura/ks

Ide o distribúciu inzerentom dodaných tlačovín spolu s bulletinom.

Maximálna veľkosť je A4.

Špeciálny inzerát – 12 eur

Výlučne pre advokátov a advokátske kancelárie, ktorého

účelom je ponuka práce

pre koncipienta/koncipientku,

má jednotnú úpravu a rozmer

štvrtiny strany (kvadrant).

Inzerát pre koncipientov/ky,

ak si hľadajú prácu v AK

– zadarmo

Riadková inzercia

sa neuverejňuje.

Zľavy z opakovania

Ceny sú uvedené bez DPH 23 %

a sú zmluvné, pre množstevné zľavy

sa informujte na ondrisova@sak.sk

alebo telefonicky: **02 204 227 28**.

Osmina strany
83 x 58 mm (š x v)

čb 30 eur
cmyk 60 eur

Štvrtina strany
– kvadrant
83 x 123 mm
(š x v)

čb 60 eur
cmyk 120 eur

Štvrtina strany – vodorovný pás
174 x 58 mm (š x v)

čb 60 eur
cmyk 120 eur

Vodorovná
polovica strany
spadavka
210 x 145 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Vodorovná
polovica strany
zrkadlo
174 x 123 mm
(š x v)

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Zvislá
polovica strany
zrkadlo
83 x 254 mm
(š x v)

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Zvislá
polovica strany
spadavka
101 x 297 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Celá strana
zrkadlo
174 x 254 mm
(š x v)

čb 240 eur
cmyk 480 eur

Celá strana
spadavka
210 x 297 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 240 eur
cmyk 480 eur

Martin Gregor

Dejiny a filozofia trestného práva. Trestné sankcie a ich účel v rímskom práve, právnych dejinách a v súčasnosti

2024 | brožované | 520 | 49 eur | obj. číslo SO_EPI101

Hľadanie hodnotového zakotvenia trestného práva sa nezaobíde bez skúmania jeho filozofických a historických východísk. Odnepamäti spoločnosť diskutovala najmä o zmysle trestania, resp. o účele trestných sankcií. Monografia obsahuje detailný právno-historický výskum ukladania trestov od čias biblického staroveku a rímskej antiky, cez stredovek a osvietenstvo, až po charakteristiku trestného práva v rámci komunistického režimu. Osobitný zreteľ autor kladie na skúmanie filozofických a sociologických východísk trestného práva.

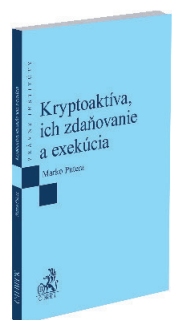

Jakub Dzimko

Oddĺženie fyzickej osoby

2024 | brožované | 240 | 25 eur | obj. číslo SO_EPI105

Predkladaná monografia venujúca sa inštitútu oddĺženia fyzickej osoby po jeho rozsiahlej novelizácii v roku 2017 predstavuje prvé ucelené spracovanie tejto problematiky v oblasti insolvenčného práva na Slovensku. Pri spracovaní monografie bol dôraz kladený na praktické využitie inštitútu oddĺženia fyzickej osoby s osobitným akcentom na aplikačnú prax a doterajšiu judikatúru všeobecných sudov v Slovenskej republike. Publikácia je určená primárne odbornej verejnosti – správcom, advokátom, sudcom, akademickej obci, ale v konečnom dôsledku aj samotným dlžníkom a veriteľom.

Marko Putera

Kryptoaktíva, ich zdaňovanie a exekúcia

2024 | brožované | 176 | 22 eur | obj. číslo SO_EPI107

Kryptoaktíva predstavujú relatívne nový svetový fenomén, ktorého skúmanie si vyžaduje interdisciplinárny prístup, ako aj znalosť technických aspektov spojených s ich fungovaním. Predkladaná publikácia predstavuje jedinečné a komplexné dielo, ktoré odpovedá na parciálne otázky kryptoaktív, ako je ich právna podstata, zdaňovanie a exekúcia, a následne ich spája do jedného logického celku.

Fiačan/Kerecman/Baricová/Hellenbart/Sedlačko a kol.

Advokátska tarifa. Komentár. 2. vydanie

2024 | viazané v platne | 312 | 49 eur | obj. číslo SO_EKZ75

Druhé vydanie komentára k advokátskej tarife prináša aktualizovaný a prehĺbený výklad k vyhláške o odmenách a náhradách advokátov, poskytujú komplexné podklady na správnu aplikáciu ustanovení v praxi. Početný autorský kolektív tvorený odborníkmi z advokátskej aj justičnej sféry zaručuje vysokú úroveň odbornosti a výpovednú hodnotu publikácie, pričom autori využívajú bohatú prax a ponúkajú zrozumiteľné príklady aplikácie práva.

Tomáš Zábrenszki

Trestné činy spáchané pod vplyvom návykovej látky

2024 | brožované | 120 | 16 eur | obj. číslo SO_EPI102

Publikácia sa zameriava primárne na vyvodzovanie trestnej zodpovednosti v súvislosti s protiprávnym konaním spáchaným pod vplyvom návykovej látky a ukladanie sankcií za takéto konanie. Ponúka aj možnosti úprav relevantných ustanovení Trestného zákona *de lege ferenda*, prostredníctvom ktorých by mohlo dôjsť k zefektívneniu vyšetrovania a dokazovania takejto trestnej činnosti alebo aj k jej predchádzaniu.

